

Dr. MURAT KADEROĐLU

**ANONİM ŞİRKETLERİN
İNİSAHI
(DAĐILMASI)**

onikilevha
TMMOB İKİNCİ SEKTÖR MÜHÜR VE MÜHÜRLEME ENSTİTÜSÜ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR.....	XXI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM FESİH VE İNFİSAH KAVRAMLARI VE BUNLARIN ŞİRKETLER HUKUKUNDAKİ YANSIMALARI

1. SONA ERME, FESİH VE İNFİSAH KAVRAMLARI	3
1.1. Genel Olarak Sona Erme, Fesih ve İnfisah Kavramları	3
1.2. TBK’da ve Özellikle TTK’da Sona Erme, Fesih ve İnfisah Kavramlarının Kullanımı	8
2. BORÇLAR HUKUKU BAKIMINDAN BORCUN VE ADI ŞİRKETİN SONA ERMESİ	13
2.1. Borçlar Hukuku Bakımından Genel Olarak Borç ve Borcun Sona Ermesi	13
2.2. TBK Kapsamında Adi Şirketin Sona Ermesi	15
3. GENEL OLARAK TİCARET ŞİRKETLERİNİN SONA ERMESİ.....	18
3.1. Şahıs-Sermaye Şirketleri Ayrımı ve Temel İlkeler	18

3.2. Şahıs Şirketlerinin Sona Ermesi	21
3.3. Sermaye Şirketlerinin Sona Ermesi	26
3.3.1. Anonim Şirketlerinin Sona Erme Halleri.....	28
3.3.1.1. Anonim Şirketlerin Fesih Halleri.....	30
3.3.1.1.1. Ortakların İradelerinden Doğan Fesih Halleri	31
3.3.1.1.1.1. Genel Kurulca Fesih.....	31
3.3.1.1.1.2. Ortaklıkça Alınan Yapısal Değişiklik Kararlarından Doğan Fesih Halleri	36
3.3.1.1.1.2.1. Anonim Şirketin Devrolunan Taraf Olarak Birleşmesi.....	38
3.3.1.1.1.2.2. Tam Bölünme.....	44
3.3.1.1.1.2.3. Anonim Şirketin Ticari İşletmeye Dönüşmesi.....	47
3.3.1.1.1.3. Mahkemece Fesih	48
3.3.1.1.1.3.1. Kuruluşta Kanun ve Esas Sözleşme Hükümlerine Aykırı Davranılması.....	49
3.3.1.1.1.3.2. Şirketin Amacının Kanuna ve Ahlaka Aykırı Hale Gelmesi	54
3.3.1.1.1.3.3. Kamu Düzenine veya İşletme Konusuna Aykırı İşlemlerde yahut Bu Tür İşlemler İçin Hazırlık Faaliyetlerinde Bulunulması	56
3.3.1.1.1.3.4. Organ Yokluğu	58
3.3.1.1.1.3.5. Haklı Sebep Fesih	62
3.3.1.1.1.4. Esas Sözleşmede Öngörülen Fesih Sebeplerinden Birinin Gerçekleşmesi	68
3.3.1.2. Anonim Şirketlerin İnfisah Halleri	70
3.3.2. Limited Şirketlerin Sona Erme Halleri.....	70
3.3.3. Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketlerin Sona Erme Halleri.....	74

İKİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE İNFİSAH HALLERİ

1. İŞLETME KONUSUNUN GERÇEKLEŞMESİ VEYA GERÇEKLEŞMESİNİN İMKÂNSIZ HALE GELMESİ	77
1.1. Amaç ve İşletme Konusu Kavramları	79
1.1.1. Amaç	80
1.1.2. İşletme Konusu	84
1.2. İşletme Konusunun Gerçekleşmesi.....	87
1.3. İşletme Konusunun Gerçekleşmesinin İmkânsız Hale Gelmesi	90
1.3.1. İmkânsızlığın Objektif/Subjektif Bir Nedene Dayanması Bakımından.....	94
1.3.1.1. Borcun İfasında Objektif/Subjektif İmkânsızlık	94
1.3.1.2. Anonim Şirketlerde “İşletme Konusunda” Objektif/Subjektif İmkânsızlık	96
1.3.1.2.1. Anonim Şirketlerde İşletme Konusunda Objektif İmkânsızlık.....	97
1.3.1.2.2. Anonim Şirketlerde İşletme Konusunda Subjektif İmkânsızlık	98
1.3.1.2.3. Anonim Şirketlerde İşletme Konusunda İmkânsızlık Objektif veya Subjektif Olabilir	99
1.3.2. İmkânsızlığın Hukuki/Fiili Bir Nedene Dayanması Bakımından.....	99
1.3.2.1. İşletme Konusunda Hukuki İmkânsızlık	100
1.3.2.2. İşletme Konusunda Fiili (Maddi) İmkânsızlık	100
1.3.3. İmkânsızlığın Geçici/Sürekli (Devamlı) Olması Bakımından.....	101
1.3.4. İmkânsızlığın Başlangıçta/Sonra Olması Bakımından ...	102
1.3.4.1. İşletme Konusunda Başlangıçta İmkânsızlık	103
1.3.4.2. İşletme Konusunda Sonraki İmkânsızlık	105
1.3.5. İmkânsızlığın Tam/Kısmi Olması Bakımından	106
1.3.5.1. İşletme Konusunda Tam İmkânsızlık	106
1.3.5.2. İşletme Konusunda Kısmi İmkânsızlık	107

1.3.6. İmkânsızlıktan Ortaklığın Kusurlu Olduğu/ Olmadığı Bakımından.....	108
2. ESAS SÖZLEŞMEDE ÖNGÖRÜLEN İNFİSAH SEBEPLERİNDEN BİRİNİN GERÇEKLEŞMESİ	108
2.1. Esas Sözleşmede Öngörülen İnfisah Sebebinin Sınırları ve Niteliği.....	109
2.1.1. Borçlar Hukuku Bakımından	109
2.1.2. Anonim Şirketler Hukuku Bakımından	111
2.2. Esas Sözleşmede Öngörülen İnfisah Sebebinin Çeşitleri.....	115
2.2.1. Esas Sözleşmede Öngörülen İnfisah Sebebinin Olumlu (Müspet) veya Olumsuz (Menfi) Olması.....	115
2.2.2. Esas Sözleşmede Öngörülen İnfisah Sebebinin Tesadüfi Bir Olay Olması.....	116
2.2.3. Esas Sözleşmede Öngörülen İnfisah Sebebinin Bir İradeye Bağlı Olması.....	116
2.2.3.1. Koşulun Ortaklar Dışında Bir İradeye Bağlı Olması	117
2.2.3.2. Koşulun Bir Ortağın/Ortakların veya İlgililerin İradesine Bağlı/Bağımlı Olması	117
2.3. Esas Sözleşmede Öngörülen İnfisah Sebebinin Gerçekleştiğinin Tespiti.....	117
3. ESAS SÖZLEŞMEDE YAZILI SÜRENİN, SÜRESİZ HALE GELMEMEK ŞARTIYLA DOLMASI	119
3.1. Sürenin Mahiyeti	119
3.2. Anonim Şirketi Belli Bir Süre İle Sınırlamanın Sebepleri	123
3.3. 6762 Sayılı TTK Dönemi, Yasal Düzenleme ve Tartışmalar	124
3.3.1. 6762 Sayılı TTK'nın Yasal Düzenlemesi	124
3.3.2. 6762 Sayılı TTK Dönemi Yargı Kararları	125
3.3.2.1. Olay	125
3.3.2.2. Yerel Mahkeme Kararı	125
3.3.2.3. Yargıtay Kararları	126
3.3.3. 6762 Sayılı TTK Dönemi Doktrindeki Görüşler	130

3.3.3.1. Sürenin Sonunda Şirketin İnfisah Edeceği/ Etmeyeceği Hususunda.....	130
3.3.3.1.1. Sürenin Sonunda Şirketin İnfisah Edeceği Görüşü ve Gerekçeleri.....	130
3.3.3.1.1.1. Gerekçe 1: TTK'da Süreleri Dolan Anonim Şirketlere Dair Hüküm Mevcuttur.....	131
3.3.3.1.1.2. Gerekçe 2: TTK'da Konuya İlişkin Hükümün Mevcudiyeti Borçlar Kanununa Müracaata Engeldir	132
3.3.3.1.1.3. Gerekçe 3: Borçlar Kanununun 536'ncı Maddesi Anonim Şirketlerin Niteliğine Uygun Değildir	132
3.3.3.1.1.4. Gerekçe 4: 6762 Sayılı TTK'nun Öngördüğü İzin Sistemi, Anonim Şirketlerin Süreleri Dolduktan Sonra Faaliyete Devam Yoluyla Süresiz Hale Gelmelerine Uygun Değildir	133
3.3.3.1.1.5. Gerekçe 5: TTK'ya Kaynaklık Eden Hukuk Sistemleri, Anonim Şirketlerin Süreleri Dolduktan Sonra Faaliyete Devam Yoluyla Süresiz Hale Gelmelerine İzin Vermemektedir.....	133
3.3.3.1.2. Sürenin Sonunda Şirketin Genel Kurul Kararıyla Devam Edeceği Görüşü.....	134
3.3.3.1.2.1. Gerekçe 1: Süre Sınırı Esas Sözleşme ile Getirilmiş Olduğundan, Şirketin Devamı Ancak Esas Sözleşme Değişikliği ile Mümkün Olabilir	135
3.3.3.1.2.2. Gerekçe 2: Fesih veya İnfisah Hallerinde Anonim Şirketin Hak Ehliyetinde Bir Değişiklik Olmayacak, Sadece Fiil Ehliyeti Tasfiye Gayesiyle Sınırlanacaktır.....	136

3.3.3.1.3. Sürenin Sonunda Şirketin İnfisah Etmeyip, Kendiliğinden Belirsiz Süreli Hale Geleceği Görüşü	137
3.3.3.1.3.1. Gerekçe 1: 6762 Sayılı TTK'nun 434/1'inci Maddesi Emredici Değildir	138
3.3.3.1.3.2. Gerekçe 2: 6762 Sayılı TTK'nun 138'inci Maddesiyle Borçlar Kanununun Adi Şirkete İlişkin Hükümleri, (Nitelikleriyle Çelişmedikçe) Ticaret Şirketlerinin Genel Hükümleri Haline Getirilmiştir.....	139
3.3.3.1.3.3. Gerekçe 3: Adi Şirketlerin “Zımni Devamına” İlişkin Borçlar Kanununun md. 536/II-son Hükmü, Niteliğine Uygun Düştüğünden Anonim Şirketlere de Uygulanacaktır	141
3.3.3.1.3.4. Gerekçe 4: Anonim Şirketin Devamı Menfaatler Dengesine Uygundur	142
3.4. Mevcut TTK'nun Kabul Ettiği Düzenleme ve Sonuçları.....	143
3.4.1. Süresi Sona Eren ve Faaliyetlerine Devam Etmeyen Anonim Şirketlerin İnfisahı	145
3.4.2. Süresi Sona Ermekle Birlikte Faaliyetlerine Devam Etmek Suretiyle Belirsiz Süreli Hale Gelen Anonim Şirketlerin Sona Ermesi	146
4. ANONİM ŞİRKETİN SERMAYESİNİN 2/3'ÜNÜN KAYBEDİLMESİNE RAĞMEN GEREKLİ ÖNLEMLERİN ALINMAMIŞ OLMASI	148
4.1. Zarar, Sermaye Kaybı ve Borca Batıklık Kavramları.....	150
4.2. Sermayenin 2/3'ünün Kaybının Tespiti ve Alınması Gereken Tedbirler	153
4.2.1. Genel Kurulun Toplanması	155
4.2.2. Genel Kurul Toplantısında Alınması Gereken Kararlar	158
4.2.2.1. Sermayenin Tamamlanması.....	158
4.2.2.2. Kalan Sermaye İle Yetinme	161

4.3. Anonim Şirketin İnfisahının Tespiti	162
5. ANONİM ŞİRKETİN İFLASI	163
5.1. Genel Olarak Anonim Şirketlerin İflası	163
5.2. İİK Hükümlerine Göre Anonim Şirketlerin İflası	165
5.2.1. Takipli İflas Yollarıyla Anonim Şirketin İflası	165
5.2.1.1. Adi İflas Yolu İle İflas (İİK md. 155-166).....	165
5.2.1.2. Kambiyo Senetlerine Mahsus İflas Yolu İle İflas (İİK 167, 171-176b)	166
5.2.1.3. Takipli İflas Yollarının Anonim Şirketler Bakımından Değerlendirmesi	167
5.2.2. Doğrudan Doğruya (Takipsiz) İflas Yoluyla Anonim Şirketin İflası	168
5.2.2.1. İİK'daki Doğrudan İflas Sebeplerinin Gerçekleşmesi İle Anonim Şirketin İflası.....	168
5.2.2.1.1. Malum Bir İkametgâhın Olmaması (İİK md. 177/I-1, c. 1)	168
5.2.2.1.2. Borçlunun Taahhütlerinden Kurtulmak Amacıyla Kaçması (İİK md. 177/I-1, c. 2)	175
5.2.2.1.3. Alacaklıların Haklarını İhlal Eden Hileli İşlemlerde Bulunulması veya Buna Teşebbüs Edilmesi (İİK md. 177/I-1, c. 3).....	178
5.2.2.1.4. Haciz Yoluyla Takip Sırasında Malların Saklanması (İİK md. 177/I-1, c. 4)	183
5.2.2.1.5. Ödemelerin Tatil Edilmiş Olması (İİK md. 177/I-2)	185
5.2.2.1.6. Teklif Edilen Konkordatonun Tasdik Edilmemesi veya Konkordato Mühletinin Kaldırılması yahut Tamamen Feshi (İİK md. 177/I-3)	187
5.2.2.1.7. İlama Dayanan Alacağın, İcra Emri İle İstendiği Halde Ödenmemesi (İİK md. 177/I-4, md. 37)	192
5.2.2.1.8. Borçlunun Aciz Halini Bildirerek Yaptığı Talep Sonucu Doğrudan Doğruya İflası (İİK md. 178).....	194

5.2.2.1.8.1. Borçlunun İhtiyari Başvurusu Sonucu İflas (İİK md. 178/I).....	199
5.2.2.2. İİK md. 179 ve TTK md. 376/III Uyarınca Anonim Şirketin Borca Batık Olması	208
5.2.2.2.1. Anonim Şirketin Borca Batıklık Bildirimi Görev ve Yetkisi	210
5.2.2.2.1.1. Anonim Şirketin Borca Batıklık Halini Mahkemeye Bildirmeye Görevli ve İflas İstemeye Yetkili Olanlar.....	210
5.2.2.2.1.1.1. Yönetim Kurulu.....	210
5.2.2.2.1.1.2. Tasfiye Memurları	213
5.2.2.2.1.2. Anonim Şirketin Borca Batıklık Halini Mahkemeye Bildirmeye ve İflas İstemeye Yetkili Olanlar	215
5.2.2.2.1.2.1. Alacaklılar	215
5.2.2.2.1.2.2. Sermaye Piyasası Kurulu	219
5.2.2.2.2. Borca Batıklık Bildiriminin Hukuki Niteliği, Geri Alınıp Alınamayacağı ve Süresi	219
5.2.2.2.2.1. Borca Batıklık Bildiriminin Hukuki Niteliği	219
5.2.2.2.2.2. Borca Batıklık Bildiriminin Geri Alınıp Alınamayacağı	224
5.2.2.2.2.3. Borca Batıklık Bildiriminin Süresi	225
5.2.2.2.3. Borca Batıklık Bildiriminin Şekli	226
5.2.2.2.4. Borca Batıklık Bildirimine Muhatap Olan Mahkemece İnceleme ve Karar	228
5.2.2.2.5. Sırada Sona Geçme (Sıradan Vazgeçme).....	231
5.2.2.2.6. İflasın Ertelenmesi.....	233
5.2.2.2.6.1. İflasın Ertelenmesinin Koşulları	236
5.2.2.2.6.1.1. Şekli Koşullar.....	236
5.2.2.2.6.1.2. Esasa İlişkin Koşullar	240
5.2.2.2.6.1.3. OHAL KHK'sı ile Öngörülen İflasın Ertelemesi Yasağı.....	243
5.2.2.2.6.2. İflasın Ertelenmesi Kararı ve Etkileri	244
5.2.2.2.6.2.1. OHAL KHK'larının İflasın Ertelemesi Tedbirlerine Etkileri.....	255

5.2.2.2.6.3. Nihai Hüküm; İflas, Erteleme Kararının Kaldırılması veya İflas Talebinin Reddi	256
5.2.2.2.7. Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma	258
5.2.2.2.7.1. Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma Kurumu ve Süreci	258
5.2.2.2.7.2. Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma Kurumu ile İflasın Ertelenmesi Kurumu Arasındaki İlişki	267
5.3. Özel Nitelikli Anonim Şirket Olan Bankaların İflası	269
5.4. İflasın Kaldırılması	276
6. ANONİM ŞİRKETİN TÜRK VATANDAŞLIĞINI YİTİRMESİ	276
6.1. Anonim Şirketlerde Tabiiyetin Belirlenmesi	278
6.2. Anonim Şirketlerin Türk Tabiiyetinden Çıkmaları Sorunu	281
6.2.1. Anonim Şirketin Türk Tabiiyetinden Çıkması	281
6.2.2. Anonim Şirketin Merkezini Yurt Dışına Kaçırması	283
7. ANONİM ŞİRKETİN KAMU KURULUŞU TARAFINDAN DEVRALINMASI	285
8. ANONİM ŞİRKETİN TÜM PAYLARI İKTİSABI	286
9. 6102 SAYILI TTK'NA ASGARİ SERMAYE BAKIMINDAN UYUM SAĞLANMAMASI SEBEBİYLE İNFİSAH	288

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ANONİM ŞİRKETLERDE İNFİSAHIN TESPİTİ VE SONUÇLARI

1. ANONİM ŞİRKETİN İNFİSAHININ GERÇEKLEŞMESİ VE BUNUN TESPİTİ	291
1.1. Anonim Şirketin İnfisahı Zamanı	291
1.2. Anonim Şirketin İnfisah Ettiğinin Tespiti	292

2. İNFİSAHIN NETİCESİ OLARAK ŞİRKETİN TASFİYE HALİNE GİRMESİ	293
2.1. İnfisahın Tescil ve İlanı	293
2.2. Anonim Şirketin Amacında, Ünvanında ve Organların Yetki ve Görevlerinde Meydana Gelen Değişiklik	296
2.2.1. Tasfiyenin Anonim Şirketin Amacında ve Ünvanında Meydana Getirdiği Değişiklik	296
2.2.2. Tasfiyenin Anonim Şirketin Organlarının Yetki ve Görevlerinde Meydana Getirdiği Değişiklik	298
2.2.2.1. Tasfiyenin Yönetim Kurulunun Yetki ve Görevlerinde Meydana Getirdiği Değişiklik.....	299
2.2.2.2. Tasfiyenin Genel Kurulun Yetki ve Görevlerinde Meydana Getirdiği Değişiklik	303
2.3. Anonim Şirketin Tasfiye Süreci.....	306
2.3.1. Tasfiye Memurlarının Nitelikleri, Atanması ve Azli, Görev ve Yetkileri.....	306
2.3.1.1. Tasfiye Memurlarının Nitelikleri	306
2.3.1.2. Tasfiye Memurlarının Atanması ve Azli	308
2.3.1.2.1. Tasfiye Memurlarının Esas Sözleşmeyle Atanması	308
2.3.1.2.2. Tasfiye Memurlarının Genel Kurulca Atanması ve Azli	310
2.3.1.2.3. Tasfiye Memurlarının Mahkemece Atanması ve Azli	311
2.3.1.2.4. Tasfiye İşlemlerinin Yönetim Kurulunca İcrası (Yasal Olarak Görev Yüklenme)	313
2.3.1.3. Tasfiye Memurlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları	314
2.3.2. Tasfiye İşleri	318
2.3.2.1. İlk Envanter ve Bilanço.....	318
2.3.2.2. Alacaklıların Çağırılması ve Korunması.....	320
2.3.2.3. Diğer Tasfiye İşleri, Sınırı ve Süreç	323

2.3.2.3.1. Borca Batıklık Sebebiyle İflas Bildirimi Yapılması	324
2.3.2.3.2. Süregelen İşlerin Tamamlanması.....	325
2.3.2.3.3. Tasfiye Gerektilmedikçe Yeni İş Yapma Yasası	327
2.3.2.3.4. Aktiflerin Paraya Çevrilmesi	328
2.3.2.3.5. Ödenmemiş Pay Bedellerinin İstenmesi	331
2.3.2.3.6. Borçların Ödenmesi	332
2.3.2.3.7. Tasfiye Sonucu Dağıtma	334
2.3.2.3.8. Şirketin Ticaret Sicilinden Kaydının Silinmesi	336
2.3.2.4. Ek Tasfiye (İhya).....	336
2.3.2.5. Tasfiyeden Dönme	341
3. TASFİYESİZ İNFİSAH	343
4. TTK'NUN GEÇİCİ 7. MADDESİ KAPSAMINDA ANONİM ŞİRKETLERİN HIZLANDIRILMIŞ TASFİYESİ VE TASFİYESİZ TERKİNİ	345
4.1. Genel Olarak	345
4.2. Düzenlemenin Kapsamı	346
4.2.1. 24.06.1995 Tarih ve 559 Sayılı KHK Gereğince, Sermayelerini Öngörülen Tutarlara Çıkarmamış Anonim Şirketler İle Limited Şirketler (TTK Geçici Madde 7/1-a)	346
4.2.2. 01.07.2015 Tarihine Kadar Münfesih Olan Anonim ve Limited Şirketler (TTK Geçici Madde 7/1-b)	347
4.2.3. Kooperatifler Kanunu Hükümlerine Göre Herhangi Bir Nedenle Dağılmış Olan Kooperatifler (TTK Geçici Madde 7/1-c)	347
4.2.4. Son Beş Yıla Ait Olağan Genel Kurul Toplantıları Yapılamayan Anonim Şirketler İle Kooperatifler (TTK Geçici Madde 7/1-d)	348
4.2.5. TTK'nun Yürürlüğe Girdiği 01.07.2012 Tarihinden Önce Başlanmış Olan Tasfiye İşlemleri, Bilançoları Genel Kurula Tevdi Edilemediği İçin	

Sonuçlandırılmayan Şirket ve Kooperatifler (TTK Geçici Madde 7/1-e,10)	349
4.2.6. Adreslerinin ve Durumlarının Tespit Edilememesi Nedeniyle İlgili Odadaki Üyelikleri Askıya Alınan ve Sicil Kaydı Silinmek Üzere Müdürlüklere Bildirilen Şirketler ve Kooperatifler (GTB Tebliği Madde 5/1-d) ..	350
4.3. Hızlandırılmış Tasfiye Süreci	351
4.3.1. Ticaret Sicil Müdürlüğünce İhtar ve İlan Yapılması	351
4.3.2. Tasfiye Memurlarının Atanması	352
4.3.3. Alacaklılara ve Şirket Yekililerine Çağrı Yapılması	354
4.3.4. Bilanço Düzenlenmesi ve Borca Batıklığın Tespiti	354
4.3.5. Tasfiyenin İcrası ve Ticaret Sicilinin Terkini	355
4.4. Tasfiyesiz Terkin	356
4.5. TTK Geçici Madde 7 Bakımından Ek Tasfiye	357
SONUÇ	361
KAYNAKÇA	365